

П Р А В И Л Н И К

**за условите, критериумите, постапката и правилата
за запишување и студирање на
ПРВ ЦИКЛУС НА СТУДИИ
на Бизнес академијата Смилевски – БАС
(пречистен текст)**

Скопје, август 2017

Врз основа на предлогот на Наставничкиот совет на Академијата (дел. бр. 0205-187/4 од 07.07.2017 година) усвоен на редовната 117та седница одржана на 07.07.2017 година, како и врз основа член 29 став 1 алинеја 19 од Статутот на Бизнес академија Смилевски – БАС, Собирот на основачи на Академијата на ден 18.08.2017 година го донесе следниот

П Р А В И Л Н И К

за условите, критериумите, постапката и правилата за запишување и студирање на прв циклус на студии (пречистен текст)

1. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој Правилник се уредуваат условите, критериумите, постапката и правилата за запишување и студирање на прв циклус на студии на Бизнес академијата Смилевски – БАС (во натамошниот текст Академијата).

Член 2

Првиот циклус на стручните студии на Академијата се остварува според акредитирани студиски програми во траење од три години, а во согласност со Законот за високото образование, Статутот и другите општи акти на Академијата.

Академијата врши високообразовна дејност во научното поле 5.06 Организациони науки и управување (менаџмент) во областа 50603 – Бизнес менаџмент.

На Академијата можат да се организираат различни програми за стручно, односно професионално усовршување во рамките на концептот на доживотно учење согласно Законот, Статутот и другите акти на Академијата.

На Академијата можат да се организираат посебни курсеви/ обуки од наставно-научната област која ја покрива Академијата.

2. УСЛОВИ ЗА ПРИЈАВУВАЊЕ И ЗАПИШУВАЊЕ НА ПРВ ЦИКЛУС НА СТУДИИ

Член 3

На прв циклус на студии може да се запише лице кое положило државна матура или меѓународна матура и ги исполнува условите предвидени со Законот за високото образование, Статутот на Академијата, овој Правилник и Конкурсот за запишување на студенти на прв циклус на студии.

Доколку на конкурсот за запишување студенти на прв циклус стручни студии во првиот уписан рок не се јават доволен број кандидати кои ги исполнуваат условите од ставот 1 на овој член, право на запишување на прв циклус студии можат да имаат и лицата кои положиле училишна матура во гимназиско образование или завршен испит по

завршено соодветно стручно средно образование со четиригодишно траење. Исто така, право на запишување на прв циклус на студии имаат и кандидатите кои завршиле средно образование пред воведувањето на матурата, односно пред 2007/2008 година и кои не полагаале државна матура.

Член 4

На прв циклус студии на Академијата се запишуваат: редовни и вонредни студенти државјани на Република Македонија и студенти странски државјани под услови утврдени со Законот.

Кандидатите со завршено средно образование во странство приложуваат диплома и други документи за завршено средно образование, нострифицирани од страна на надлежното министерство.

Член 5

Основен услов за пријавување на конкурсот за запишување во прв циклус на студии е кандидатите да имаат завршено четиригодишно средно образование, во средните училишта верифицирани со акт на Министерството за образование и наука, како и кандидатите кои имаат завршено средно образование во средни училишта во странство со претходна нострификација на дипломата од страна на надлежното министерство.

Право на запишување на Академијата имаат и студенти од други високообразовни установи, како и дипломирани лица со посебна постапка за трансфер на кредити, односно признавање на претходно положени испити.

За утврдување на соодветноста на предметните програми за трансфер на кредити Наставничкиот совет формира посебна комисија.

Академијата може да ги запишува студентите кои преминуваат од една во друга високообразовна установа, односно од едни на други студиски програми или модули во истата високообразовна установа од првото затворање на матичната книга до нејзино второ затворање и при тоа да ги користи предностите на кредит трансфер системот.

Признавањето испити го врши комисија составена од три члена формирана на Наставничкиот совет. Комисијата врши признавање на кредити од друга предметна програма само доколку постои совпаѓање помеѓу предметните програми и ако студентот се стекнал со потребните компетенции кои се потврдени со позитивна завршна оценка. Постапката за признавање на положени испити и освоени кредити, како и условите за трансфер на кредити се посебно уредени со Правилникот за единствен кредит трансфер систем за пренос на студентски кредити и премин од една на друга студиска програма (Правилник за ЕКТС).

Член 6

Сите кандидати – државјани на Република Македонија кои средното образование го завршиле во Република Македонија или дел од средното образование го завршиле во странство, како и кандидатите кои завршиле меѓународна матура, имаат еднаков пристап во прв циклус на студии и се запишуваат под еднакви услови и критериуми.

Член 7

Наставничкиот совет на Академијата одлучува кои наставни програми за средно образование се соодветни за упис на соодветна студиска програма на Академијата.

Член 8

Кандидатите за студенти на Академијата можат да се запишат со статус на: редовни или вонредни студенти.

Кандидатите за вонредни студенти мора да приложат соодветна документација во која се наведува причината за вонредно студирање. Комисијата за запишување на студенти на прв циклус на студии ја утврдува оправданоста на причините за вонредно студирање. За оправдани причини се смета работен ангажман на кандидатот или здравствени причини.

Член 9

Одлуката за бројот на студентите за запишување во нова студиска година на предлог на Наставничкиот совет ја донесува Директорот на Академијата.

Член 10

Износот на школарината го утврдува Собирот на основачи на Академијата. Студентите се запишуваат преку самофинансирање.

2.1. Постапка за селекција

Член 11

Академијата ја утврдува постапката за селекција на кандидатите за упис на начин на кој гарантира рамноправност на сите кандидати без оглед на раса, боја на кожа, пол, јазик, вера, политичко или друго уверување, етничко, национално или социјално потекло, имот, раѓање, општествена положба, инвалидност, сексуална ориентација и возраст.

Член 12

Во случај на пријавување на поголем број кандидати од бројот утврден со конкурсот при изборот на кандидатите за прием се врши рангирање на кандидатите според постигнатиот успех од средното образование (30%), постигнатиот успех на матурскиот, односно завршниот испит (30%) и резултатите од проверката на предиспозициите на кандидатите за професионална успешност во областа на бизнисот, спроведена од страна на Академијата (40%).

2.2. Постапка за запишување на прв циклус на студии

Член 13

Запишувањето на прв циклус на студии се врши врз основа на јавен конкурс. Конкурсот за прв циклус на студии го утврдува и објавува Управата на Академијата.

Конкурсот се објавува во најмалку еден дневен весник што излегува во Република Македонија и на интернет страницата на Академијата најдоцна 5 месеци пред почетокот на наставната година.

Конкурсот содржи: име и адреса на Академијата, назив на студиската програма за прв циклус на студии, место на изведување на студиската програма, времетраење на студиите, услови за упис, предвидениот број на слободни места за запишување, постапки и рокови за пријавување и изведување на уписот.

Пријавата со потребната документација наведена во конкурсот се доставува до седиштето на Академијата во Скопје или до одделенијата за дисперзирани студии.

Член 14

Постапката за запишување на кандидатите на прв циклус на студии ја спроведува конкурсната комисија во согласност со одредбите од Статутот на Академијата.

Конкурсната комисија ја сочинуваат еден од замениците на Директорот на Академијата, еден од наставниците избрани во звање за наставната област оперативен менаџмент, раководителот на стручната и административната служба на Академијата и референтите за студентски прашања од седиштето и одделенијата за дисперзирани студии на Академијата. Заменикот директор е во функција на претседател на комисијата.

Надлежности на конкурсната комисија:

- 1) подготвува и ја води постапката за објавување на конкурсот за запишување на студенти за студиската година;
- 2) води грижа за реализација на постапката за пријавување и селекција на кандидати;
- 3) врши проверка и обработка на примените документите од кандидатите за запишување;
- 4) води грижа за оправданоста на причините на кандидатите за вонредно студирање;
- 5) води евиденција на пријавени и запишани студенти;
- 6) поднесува извештај за примените кандидати до Наставничкиот совет на Академијата по завршувањето на секој уписан рок;
- 7) решава во првостепена постапка по приговори од кандидатите.

Член 15

Кандидатите имаат право на приговор за исправноста на постапката за селекција на кандидатите, што го доставуваат до конкурсната комисија на Академијата, во рок од 24 часа од објавувањето на резултатите на интернет страницата и огласната табла на Академијата.

Комисијата е должна да одлучи по приговорот на кандидатот во рок до 24 часа од неговото поднесување.

Доколку конкурсната комисија не може да донесе одлука по однос на одреден приговор, приговорот го доставува до Наставничкиот совет на Академијата.

Наставничкиот совет е должен да го разгледа приговорот на кандидатот, во рок од 24 часа од неговото доставување до Наставничкиот совет.

Одлуката на Наставничкиот совет е конечна.

Член 16

Конечната одлука за запишани студенти на прв циклус на студии ја донесува Наставничкиот совет на Академијата.

Ако на првиот уписан рок по запишувањето на кандидатите со државна матура останат слободни места за упис, конкурсната комисија поднесува извештај за прием на другите кандидати со четиригодишно средно образование, а Наставничкиот совет донесува одлука.

Врз основа на одлуката од Наставничкиот совет се врши запишување на студентите на прв циклус на студии и заведување во матичната книга на запишани студенти, не подоцна од 15 дена од завршувањето на третиот уписан рок.

Член 17

Студентот на прв циклус на студии со Академијата склучува договор за школување, со кој поблиску се утврдуваат нивните меѓусебни права и обврски.

Договорот за школување го потпишува Управителот на Академијата или овластено лице од Академијата.

Член 18

По потпишување на Договорот за школување, студентот има обврска во рок од 5 работни дена да направи уплата на уписнина чија висина е утврдена во Договорот за школување.

3. СТАТУС НА СТУДЕНТ

Член 19

Статус на студент се стекнува по завршената постапка од член 16, член 17 и член 18 од овој правилник и запишување во Матичната книга на Академијата.

3.1. Права и обврски на студентот

Член 20

Студентот ги има правата согласно Законот за високо образование и согласно Статутот на Академијата и нормативните акти на Академијата.

Студентот има право на:

- 1) Квалитетни студии и образовен процес кој е предвиден со студиските програми на прв циклус на студии;
- 2) Да ги заврши студиите според студиската програма по која започнал. Академијата има право да ја менува студиската програма, при што задолжително треба да го извести студентот, кој има право да избере по која студиска програма сака да го продолжи студирањето.
- 3) Слободно искажување на мислења и ставови во текот на наставата и другите активности на Академијата;
- 4) Право на изјаснување за квалитетот на наставата и наставниот кадар, односно внатрешните и надворешните соработници, преку спроведување на

организиран процес на евалуација, кој го гарантира интегритетот и анонимноста на студентот.

- 5) Право на редовно студирање и статус на редовен студент и право на вонредно студирање и статус на вонреден студент;
- 6) Редовно да напредува, да се образува и да го заврши студирањето под услови кои важеле при уписот;
- 7) Запишување и образование под еднакви услови утврдени со Закон, Статут и студиската програма;
- 8) Учество во управувањето на Академијата согласно Законот и Статутот на Академијата;
- 9) Студентот има право да се консултира со деловниот секретар, односно раководителот на стручната и административната служба и референтите за студентски прашања.
- 10) Заштита на своите права и должности пред органите на Академијата;
- 11) Заштита на личноста на студентот од злоупотреба и неговото достоинство;
- 12) Да напредува и да ги заврши студиите за пократко време отколку што е предвидено со студиската програма;
- 13) Студира истовремено на повеќе студиски програми од различни специјалности и да изучува дополнителни курсеви;
- 14) Да продолжи со студиите на друга високообразовна установа доколку Академијата престане со работа;
- 15) Да ја користи библиотеката и базите на податоци, просторот, опремата (учебните помагала), образовниот портал и друга научна и стручна инфраструктура на Академијата;
- 16) Да учествува во научно-истражувачката и стручната дејност при што му се гарантира авторски, пронаоѓачки и слични права и награди;
- 17) Да избира и да биде избран како претставник на студентите во органите на Академијата;
- 18) Да користи услуги од студентскиот стандард (сместување, исхрана, здравствена заштита и друго), градски и меѓуградски превоз според условите предвидени со Закон од вршителите на соодветните дејности;
- 19) Да преминува од една на друга високообразовна установа, односно од едни на други студии и при тоа да ги користи погодностите на кредит системот;
- 20) Да учествува во работата на студентските организации утврдени со Статутот на Академијата;
- 21) Да ги продолжи студиите што ги прекинал под услови утврдени со Статутот на Академијата;
- 22) Да користи распуст не помалку од 60 дена во рамките на една календарска година;
- 23) Да добива државни или други стипендии или да користи финансиски кредит за издршка за време на школувањето;
- 24) Да остварува соработка со студенти во земјата и во странство;
- 25) Студентот има право навремено да биде информиран за сите релевантни прашања кои се однесуваат на неговото студирање.
- 26) Студентот има и други права предвидени со Законот за високо образование, Статутот на Академијата и други акти на Академијата.

Член 21

Студентот има обврска да:

- 1) Ги исполнува задачите пропишани во студиските програми на прв циклус на студии на Академијата;
- 2) Да ги почитува одредбите од Законот за високо образование, Статутот на Академијата и другите правни акти за внатрешно уредување;
- 3) Да ги применува решенијата на органите на управување на Академијата, директорот на Академијата;
- 4) Да дејствува согласно студентскиот етички кодекс кој го подготвува и одобрува Академијата.

3.2. Престанок на статус на студент

Член 22

На студентот му престанува статусот на студент на Академијата под следниве услови:

- 1) доколку студентот дипломира;
- 2) доколку не ги заврши студиите во рокот утврден со закон и статутот;
- 3) доколку не го исполни условот за упис во повисока година во роковите утврдени со Статут и правилата;
- 4) доколку студентот не ги исполни условите кои се утврдени со Законот, Статутот и со овој Правилник;
- 5) доколку студентот е исклучен од студиите од страна на Академијата;
- 6) доколку студентот самоволно се испише од Академијата;
- 7) доколку студентот не ги подмири сите трошоци кои се поврзани со школувањето во Академијата согласно договорот за школување;
- 8) доколку студентот е во мирување подолго од 2 години од денот на започнување на мирувањето;

Член 23

На лицето поранешен студент на Академијата може да му се дозволи обновување на статусот студент на Академијата доколку ги исполни условите поради кои му престанал статусот студент на Академијата, освен ако статусот не престанал со трајно исклучување. Трошоците за обновување на статусот ги поднесува студентот.

Член 24

За престанок и обновување на статусот на студент на Академијата одлучува Наставничниот совет на Академијата.

По одлуката на Наставничкиот совет студентот има право на приговор до Управата на Академијата. Одлуката на Управата е конечна.

3.3. Мировање на правата на студентот

Член 25

Студентот може да поднесе барање до Академијата за мирување на студиите поради различни причини (здравствени, финансиски или други причини). Студентот треба да

достави барање за мирување и документ со кој ќе бидат утврдени причините за мирување на студиите.

За мирување на правата на студентот одлучува Наставничкиот совет за секој конкретен случај.

Правата и обврските на студиите може да му мируваат додека траат условите наведени во барањето.

Доколку не е наведен периодот на мирување, мирувањето на студиите може да трае до две години од денот на започнување на мирувањето. По истекувањето на тој период, студентот го губи статусот на студент. Наставничкиот совет подготвува одлука за престанок на статусот на студент и ја доставува во досието на студентот и до студентот.

Студентот кој ги ставил студиите во мирување, должен е да ги подмири сите финансиски обврски за тековниот семестар за кој е запишан и за предметите кои ги слушал.

Средствата кои биле уплатени, а неискористени како резултат на мирување, се пренесуваат во семестарот во кој студентот ќе продолжи со студирањето, освен доколку мирувањето трае повеќе од 2 години, во тој случај средствата не се пренесуваат, односно студентот ги губи.

Доколку студентот повеќе од еден семестар не посетува настава, а притоа не доставил барање за мирување на студии, во тој случај Наставничкиот совет на Академијата по автоматизам донесува одлука за мирување на студии со повторно право на активирање на студиите на барање на студентот, но притоа мирувањето не треба да биде подолго од 2 години, во спротивно студентот го губи статусот на студент.

Студентите во мирување не влегуваат во вкупниот број на активни студенти на ниво на Академија.

Студентите на кои ќе им престане статусот на студент поради мирување подолго од предвиденото време (односно подолго од 2 години), ќе добијат исписница само за наставните предмети за кои се завршени наставните и финансиските обврски кон Академијата, во спротивно нема да им се земе во предвид ништо од дотогаш завршеното.

3.4. Паралелно студирање

Член 26

Студентот на Академијата може да студира на две или повеќе студиски програми на прв циклус на студии истовремено (паралелно студирање), на Академијата или на повеќе високообразовни установи. Во овој случај, на студентот му се признаваат сите соодветни наставни предмети од студиската програма на која е првично запишан.

За потребите на паралелното студирање, Академијата посебно ги прилагодува активностите предвидени со студиската програма.

На дадена студиска програма, најголемиот број на студенти за паралелно студирање може да биде до десет студенти.

Студентот на Академијата може да студира и на студиски програми на други високообразовни установи согласно правилата на тие установи и законските прописи.

4. ПРАВИЛА ЗА СТУДИРАЊЕ НА ПРВ ЦИКЛУС НА СТУДИИ

4.1. Организација на студиите

4.1.1. Настава за редовни студенти

Член 27

Наставата за редовните студенти на прв циклус на студии се одвива во 3 студиски години во 6 семестри.

Редовните студенти се должни редовно да ја посетуваат наставата.

Член 28

Студиската година за редовните студенти се организира во два семестра: зимски и летен.

Наставата во текот на студиската година за редовните студенти изнесува вкупно 30 недели, по 15 недели секој семестар.

Студиската година започнува на 15 септември, а завршува на 14 септември следната година.

Наставата во зимскиот семестар започнува третиот понеделник од септември тековната година и трае 15 недели (12 недели континуирана настава + 3 недели за подготовка и проверка на знаењата).

Составен дел на наставата е Теренската студентска практика (ТСП) која се спроведува согласно студиската програма и согласно Правилникот за начинот и условите за организирање на теренската студентска практика на Академијата.

Наставата во летниот семестар започнува на третиот понеделник од февруари тековната година и трае 15 недели (12 недели континуирана активност + 3 недели за подготовка и проверка на знаењата).

Точниот календар за организација и реализација на студиските програми за студиската година го изготвува, утврдува и објавува Наставничкиот совет на Академијата, најдоцна 20 дена пред почетокот на наставата.

Член 29

Наставата за редовните студенти се организира и изведува на основа на утврдениот распоред на часови. Распоредот на часовите се објавува најдоцна 10 дена пред почетокот на наставата. Распоредот на часовите содржи: име на студиската програма, студиска година, семестар, име на предметот, време (ден, час) на одржување на наставата, место на одржување на наставата (вежбална, амфитеатар, лабораторија), име на наставник и други информации за наставата.

За секој предмет, предметниот наставник изработува оперативна програма за наставата и должен е истата да ја постави на образовниот портал по соодветниот предмет, најдоцна 7 дена пред почетокот на наставата.

Предметниот наставник должен е на првата средба од наставата да ги запознае студентите со оперативната програма, со основната и дополнителната литература за самиот предмет, со условите за добивање на право за полагање и реализирање на проверката на знаењата по предметот, како и за обврските и задачите кои произлегуваат од предметот (проектни извештаи, презентации и сл.).

4.1.2. Настава за вонредни студенти

Член 30

Наставата за вонредните студенти на прв циклус на студии се одвива во 3 студиски години, односно во 6 семестри.

Вонредните студенти се должни редовно да ја посетуваат наставата.

Член 31

Студиската година за вонредните студенти се организира во два семестра: зимски и летен. Студиската година за вонредните студенти се реализира и во рамките на зимскиот и летниот распуст на студентите и на тој начин се скратува времетраењето на студиите за вонредните студенти.

Првата студиска година за вонредните студенти започнува на 15 септември. Поради изведување на настава во рамките на летниот и зимскиот распуст на студентите, времето на почеток на настава на втората и третата студиска година е флексибилно и се утврдува во распоредот на настава.

Наставата за вонредните студенти на прв циклус на студии се изведува предмет по предмет следователно во секој семестар.

Наставата за вонредните студенти се изведува по однапред утврден распоред за настава, согласно Упатството за организирање на наставата за вонредните студенти на прв циклус на студии. Наставата се реализира на принципот предмет по предмет, односно слушање на еден предмет, подготовка, полагање, па потоа се преминува на слушање на друг предмет.

Наставата за вонредните студенти се реализира во 5 наставни средби по 3 наставни часа и 1 дополнителен час за одржување на испитот. Испитот се полага мин. 1 недела по завршувањето на последната средба. По завршувањето на обврските од еден наставен предмет, се преминува со реализација на следен наставен предмет предвиден со распоредот на настава.

По исклучок наставата може да се организира и менторски. За овој исклучок одлучува Наставничкиот совет на барање на студентот.

Точниот календар за организација и реализација на студиските програми за студиската година го изготвува, утврдува и објавува Наставничкиот совет на Академијата, најдоцна 20 дена пред почетокот на наставата.

Член 32

Наставата за вонредните студенти се организира и изведува на основа на утврдениот распоред на часови. Распоредот на часовите се објавува најдоцна 7 дена пред почетокот на наставата. Распоредот на часовите содржи: име на студиската програма, студиска година, семестар, име на предметот, време (ден, час) на одржување на наставата, место на одржување на наставата (вежбална, амфитеатар, лабораторија), име на наставник и други информации за наставата.

За секој предмет, предметниот наставник изработува оперативна програма за наставата и должен е истата да ја постави на образовниот портал по соодветниот предмет, најдоцна 7 дена пред почетокот на наставата.

Предметниот наставник должен е на првата средба од наставата да ги запознае студентите со оперативната програма, со основната и дополнителната литература за

самиот предмет, со условите за здобивање на право за полагање и реализирање на проверката на знаењата по предметот, како и за обврските и задачите кои произлегуваат од предметот (проектни извештаи, презентации и сл.).

Член 33

Вонредните студенти имаат можност да студираат и на далечина доколку ги исполнат условите и критериумите за студирање на далечина предвидени во Правилникот за условите, критериумите, постапката и правилата за студирање на далечина за студентите од прв и втор циклус на студии на БАС.

Член 34

Вонредните студенти имаат можност да студираат и преку синергирање.

Синергирањето е форма на настава која опфаќа 5 менторски наставни средби по еден наставен час меѓу наставникот и студентот за еден наставен предмет. По завршувањето на менторските средби и завршувањето на наставните и други обврски, студентот се здобива со правото да полага испит. Испитот се полага мин. 1 недела по завршувањето на последната средба. По завршувањето на обврските од еден наставен предмет, студентот преминува на следен наставен предмет.

Студентот кој ќе се одлучи да студира целосно или дел преку начинот на синергирање треба претходно да поднесе барање до Наставничкиот совет на Академијата.

Наставничкиот совет одлучува по барањето.

Студентите кои ќе се одлучат на ваквиот начин на студирање плаќаат дополнителни 50% на износот на школарината или на вредноста на кредитите по соодветниот предмет.

Студентот има право во текот на студиите да го прекине ваквиот начин на студирање и да се вклучи во една од активните групи на вонредни студенти, согласно исполнетоста на условите за негово вклучување. Во ваков случај студентот започнува да ја плаќа редовната цена на школарината за предметите кои ќе ги слуша со наставата за вонредните студенти.

4.2. Ектс кредити

Член 35

Во согласност со ЕКТС, обемот на студиската програма изнесува 60 (ЕКТС) студиски бодови (кредити) во една студиска година, односно 30 (ЕКТС) студиски кредити во еден семестар.

Член 36

Бројот на студиските кредити за одреден предмет се одредува на основа на вкупното оптоварување на студентот (теоретска и/или практична настава, проектни извештаи, вежби и сл.), времето кое му е потребно на студентот за самостојна работа (домашни задачи, проекти, и слично), како и времето кое е потребно за учење за подготовка за проверка на знаењето и завршното оценување (тестови, завршен испит и сл.).

4.3. Времетраење на студиите

Член 37

Првиот циклус на студии за стекнување на диплома трае три години, а се вреднува со 180 европски студиски кредити (ЕК). Европските студиските кредити во Академијата одговараат на критериумите на Европските систем на трансфер на кредити - European Credit Transfer System – ECTS.

Студентите исто така може да напредува и да ги заврши студиите за пократко време отколку што е предвидено со студиската програма. За овој случај на барање на студентот одлучува Наставничкиот совет на Академијата.

За вонредните студенти поради посебно организираниот начин на изведување на наставата првиот циклус на студии за стекнување на диплома може да трае пократко од три години.

4.4. Структура на студиската програма

Член 38

Студиската програма содржи општи и посебни услови кои студентот мора да ги исполни заради стекнување на одредено знаење, и тоа:

- 1) Приказ на задолжителните и изборните предмети по студиски години и семестри;
- 2) Бројот на часовите за индивидуално оптоварување на студентот по предмет;
- 3) Бројот на ЕКТС студиските кредити за секој предмет;
- 4) Останати облици на настава заради стекнување и усовршување на професионални знаења и вештини (проектни извештаи, проекти, практична работа и др.);
- 5) Приказ на условите за посетување на настава и полагање на испит.

Член 39

Податоците за предметот содржат:

- 1) Име на предметот и соодветен код за полесна идентификација на предметот (код за припадност кон одредена студиска програма);
- 2) Краток опис на програмата на предметот која овозможува разбирање на неговата содржина од страна на студентот;
- 3) Проценка на нивото на предметот, што подразбира јасна слика за потребните претходни знаења (со наведување на предметите кои претходно треба да се положат);
- 4) Препораката за литература (основна и дополнителна) која е потребна да се користи за подготовка, поставените цели и список на стручна литература;
- 5) Назначување на задолжителен или изборен предмет;
- 6) ЕКТС студиски кредити кои се предвидени за одреден предмет, во согласност со општите правила на ЕКТС, со назначување на бројот на студиските бодови за битните активности кои се предвидени со програмата на предметот;
- 7) Времетраење на наставата - година на студирање, семестар, број на часови неделно, место на предметот во вкупниот преглед на структурата на студиумот;

- 8) Методот на изведување на настава и совладување на наставната програма - предавања, консултации, вежби, проектни извештаи, теренска работа, менторска и сл., со број на часови неделно и вкупен број на недели на времетраење на одредена активност;
- 9) Начин на полагање и траење на испитот - облици на проверка на знаење во текот на наставата, нивната бројност и вреднување на практичната работа и другите облици на самостојна работа (проекти и др.), начин и термини на полагање на испити;
- 10) Посебно одбележување на предметот на кој наставата се изведува на некој од странските јазици.

4.5. Проверка на знаењата

Член 40

Проверката на знаењето се организира во термините кои се утврдени за изведување на наставата за предметот за кој е предвидена проверка на знаењето.

Задачите кои се предвидени за индивидуална работа на студентите (проектни извештаи, проекти, задачи и др.) мора да бидат рамномерно распоредени во текот на семестарот. Вкупниот обем на овие активности мора да биде усогласен со оптоварувањето кое е предвидено на предметот, во согласност со ЕКТС.

Наставникот е должен во текот на наставата, изработката на индивидуалните работи и подготовката за проверка на знаењето, да им помогне на студентите преку организирање на консултации. Термините за консултации треба да бидат усогласени со термините за настава и истите да бидат достапни на студентите преку јавно истакнување на образовниот портал на Академијата.

Предметниот наставник е одговорен за изведувањето на сите облици на наставата. Проверката на знаењето се врши согласно Правилникот за начинот на проверување, следење, оценување, полагање и чување на испити на студентите на Академијата.

4.6. Пријавување на изборни предмети и евиденција

Член 41

Студентите имаат право да ги бираат изборните предмети (општообразовни, општостручни и посебно стручни).

Изборните општообразовни и општостручни предмети студентите ги избираат на крајот од првиот семестар.

Изборните посебно стручни предмети студентите ги избираат на крајот од третиот семестар.

За избор на предметите студентите добиваат листа на изборни предмети на која треба да го означат својот избор. Листата со изборни предмети ја доставуваат до референтите за студентски прашања.

Настава ќе се организира за оние предмети за кои ќе има група од мин. 5 студенти.

Доколку студентот се одлучил за некој предмет за кој нема група, тогаш ќе мора да се вклучи во некоја од постоечките групи на изборни предмети.

Доколку студентот сака да направи промена на одлуката за некој избран предмет/и тогаш потребно е да поднесе барање до Наставничкиот совет. Наставничкиот совет одлучува по поднесеното барање, притоа водејќи сметка на намалувањето на бројот на групата на студенти кои ќе го слушаат предметот од кој студентот се откажува. Доколку бројот на групата за предметот од кој студентот се откажува се намали повеќе од 5 студенти во група, тогаш не се уважува барањето на студентот.

Студентите кои веќе имаат формирано група по одреден предмет или предмети имаат право да направат промена на одреден предмет по претходно барање до Наставничкиот совет, но не подоцна од 1 недела пред почетокот на семестарот. Наставничкиот совет одлучува по барањето на студентите.

4.7. Повторно пријавување на предмети

Член 42

Студентот кој нема да го положи испитот (три обиди) - го запишува предметот повторно, ако е од групата на задолжителни предмети, а ако е од групата на изборни предмети, го запишува истиот предмет или избира друг предмет за да може да го освои потребниот број на ЕКТС.

За секое повторно запишување на предмет (кој студентот го повторува), студентот е должен да уплати соодветен паричен надоместок чија висина се утврдува согласно вредноста на кредитите што ги носи тој предмет (бројот на ЕКТС на предметот се множи со паричната вредност на еден кредит).

4.8. Запишување на семестар/година

Член 43

Запишување на семестарот/годината се задолжителни за сите студенти.

Запишувањето на семестар/година се врши врз основа на семестралниот лист.

Семестралниот лист за редовните студенти се пополнува за секој семестар одделно.

Семестралниот лист за вонредните студенти се пополнува за секоја студиска година одделно поради посебниот начин на настава за вонредните студенти.

Семестралниот лист за редовните студенти содржи информации за студентот, за неговиот статус, место на студирање, за предметите што ги слушал во тековниот семестар (положените предмети, оценките и износот на кредити, како и средниот успех и вкупниот број на освоени кредити), за исполнување на обврските околу теренската студентска практика, за исполнување на финансиските обврски согласно Договорот за школување.

Семестралниот лист за вонредните студенти содржи информации за студентот, за неговиот статус, местото на студирање, за предметите што ги слушал во тековниот семестар/година (положените предмети, оценките и износот на кредити, како и средниот успех и вкупниот број на освоени кредити) и за исполнување на финансиските обврски согласно Договорот за школување.

Врз основа на семестралниот лист се утврдува дали студентот има право да слуша нареден семестар или година.

Студентот ќе се стекне со правото да слуша и полага предмети од нареден семестар, доколку во претходниот семестар има освоено најмалку 20 ЕКТС и исполнети наставни и финансиски обврски за тој семестар.

Студентот ќе се стекне со правото да слуша и полага предмети од втора студиска година, доколку во првата студиска година има освоено најмалку 40 ЕКТС и исполнети наставни и финансиски обврски за таа студиска година.

Студентот ќе се стекне со правото да слуша и полага предмети од трета студиска година, доколку во втората студиска година има освоено најмалку 90 ЕКТС и исполнети наставни и финансиски обврски за таа студиска година.

На студентот кој не ги исполнил условите наведени во овој член, може да запише семестар/година доколку поднесе барање до Наставничкиот совет на Академијата и тоа биде позитивно решено од негова страна.

Семестралните листи за редовните студенти за зимскиот семестар се заверуваат во периодот од 1 до 10 февруари тековната студиска година.

Семестралните листи за редовните студенти за летниот семестар се заверуваат во периодот од 1 до 10 септември тековната студиска година.

Семестралните листи за вонредните студенти се заверуваат во периодот од 1 до 10 јуни тековната студиска година.

Семестралните листи ги пополнуваат референтите за студентски прашања, а истите ги заверуваат со свој потпис ИТ администраторот во делот за оценките и освоените ЕКТС, координаторите за теренска студентска практика во делот за исполнување на обврските од теренската студентска практика за редовните студенти и одговорното лице за евидентирање на уплатите за школарина на студентите.

4.9. Испитен режим и начин на оценување

Член 44

Начинот на проверување на знаењата на студентите, следењето на полагањата, оценувањето на студентите, полагањето на испити/колоквиуми и чувањето на испити е регулирано со посебен правилник, Правилникот за начинот на проверување, следење, оценување полагање и чување на испити на студентите на Академијата.

4.10. Завршување на студирањето

Член 45

Студиите од првиот циклус се завршуваат со завршно оценување по сите предмети од студиската програма на студентот.

Остварувањата на студентите се евидентираат во личниот картон на студентот.

5. ВИДОВИ НА ДОКУМЕНТИ КОИ МУ СЕ ИЗДАВААТ НА СТУДЕНТОТ ВРЗ ОСНОВА НА ЕВИДЕНЦИЈАТА

Член 46

Студентот кој ќе ги изврши сите обврски според студиската програма и договорот за школување или само дел од студиската програма за стекнување на образование му се издава уверение за завршениот дел од студиската програма, кое содржи податоци за нивото, природата и содржината на студиите, како и за постигнатите резултати.

Студентот кој ќе ги изврши сите обврски според студиската програма и договорот за школување, врз основа на евиденцијата што се води за него, Академијата му издава Диплома.

Со Дипломата се потврдува дека студентот завршил студиска програма од прв циклус на студии и се стекнал со стручен назив.

Составен дел на дипломата е додатокот на диплома (diploma supplement), заради детален увид во нивото, природата, содржината, системот и правилата на студирањето и постигнатите резултати во текот на студиите.

Дипломата, додатокот на дипломата и уверенијата ги потпишува Директорот на Академијата.

Промоцијата на дипломи претставува свечено врачување на дипломите за завршени студии. Дипломите ги врачува Директорот на Академијата.

Одземањето на дипломите се врши согласно одредбите на Законот за високото образование.

6. СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Член 47

Лицето кое ги завршило студиите од прв циклус на студии со освоени 180 кредити се стекнува со диплома за стручен назив – **дипломиран**, со додавање на образовниот профил наведен во акредитираната студиска програма, ако поинаку не е утврдено со закон.

Во меѓународната комуникација во дипломата на англиски јазик, називот по завршувањето на првиот циклус на студии е **Baccalaureus, односно Baccalaurea**.

7. АДМИНИСТРАТИВНА ПОДДРШКА

Член 48

Административната поддршка на студиите од прв циклус е распределена помеѓу деловниот секретар, односно раководителот на стручната и административната служба и референтите за студиски прашања, согласно Одлуката за утврдување на работните обврски на стручната и административната служба на БАС и согласно Правилникот за организација и систематизација на работата во Академијата.

8. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 49

За толкување на одредбите од овој Правилник е надлежен Наставничкиот совет на Академијата.

Член 50

Овој Правилник влегува во сила од денот на донесувањето и важи и за студентите запишани во студиската 2016/2017 година.

За Основачите,

Пред. м-р Горазд Смилевски